

Schriftlezing: Daniël 10 en 12
Tekst: Daniël 12:9-13
Ps. 90:1,5,6
Gez. 144:1-7
Ps. 130:3,4
Gez. 52:1,2
Ps. 89:1,6
Lb. 460:1,3,4

Gehouden te: Baflo, 31-12-09 (19.30 u.)

Thema: De boodschap van de 'Hemelman' voor Daniël en zijn volk.

- a. God houdt zich aan het draaiboek van de waarheid.
- b. Ga dus gerust het einde tegemoet.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

1. Omkijken of uitkijken

Achterom kijken is typisch een bezigheid voor de oudejaarsdag en omgeving. Het jaar is weer voorbij en onwillekeurig of bewust haal je de dingen die gebeurd zijn terug in je gedachten. In elk geval datgene wat indruk heeft gemaakt of wat je leven veranderd heeft.

We laten in deze laatste dagen van het jaar alles wat gebeurd is nog eens de revue passeren. We spelen mee met de Nationale Nieuwsquiz 2009, die ongetwijfeld allerlei boeiende fragmenten uit het voorbije jaar in beeld heeft gebracht. 'Weet je nog wat dat was en wanneer?'

En het barst in de media van de jaaroverzichten. En op tal van gebieden zijn mannen en vrouwen van het jaar gekozen, geroemd om hun bijzondere prestatie in de sport of de politiek of wat dan ook maar.

We kijken zelfs al terug op het eerste decennium van de eenentwintigste eeuw, de jaren nul. 'Wat is er veel gebeurd,' verzochten we. 'Niet om bij te benen.'

We herdenken gestorven geliefden en vieren het leven van nieuwgeborenen. Een goede zaak overigens.

Maar als we niet oppassen, raken we tussen oliebollen en vuurwerk verzeild in een oudejaarsstemming en ontwikkelen we een weemoedig gevoel.

En waar is God in dit alles? Hij, de almachtige, de eeuwig Levende?

Achteromkijken dus en terugblikken. Dat is het wat vandaag de klok slaat. En vanaf morgen kijken we vooruit en presenteren we aan onszelf en aan de mensen om ons heen onze goede voornemens voor het jaar 2010.

2. En Daniël?

We zijn aan het einde van het bijbelboek Daniël gekomen. We hebben de afgelopen weken niet alles gelezen. Wel grote delen. En dit is de zesde preek van mijn kant over gedeelten uit Daniël.

We lezen hier dat Daniël aan het einde van zijn leven gekomen is. Hij is hoogbejaard, ruim boven de tachtig. We zagen hem de Bijbel en Babel binnenkomen als jonge jongen, samen met zijn drie vrienden. Ze hielden in de kracht van de Heilige Geest het geloof vast in de Babylonische cultuur, waar ze in terecht gekomen waren. En Daniël kreeg om zijn wijsheid een hoge post aan het hof in Babel. In de directe nabijheid van de koningen.

Nu zit zijn dienst aan het hof er op. De Perzische koning Cyrus is al weer ruim twee jaar aan de macht in Babel. Hij heeft de Joodse ballingen verlof gegeven om terug te keren naar het beloofde land, naar Jeruzalem en omgeving.

Gaat Daniël nu mee terug naar Jeruzalem, waar hij zo naar verlangd heeft de zeventig jaren van de ballingschap? Waar hij in zijn gedachten en dienst aan de HEER ZO aan gehecht gebleven is?

Nee, God houdt hem in Babel. Misschien is hij ook wel gewoon te oud om die lange reis vol ontberingen nog te maken. Maar dat is niet het belangrijkste. In Babel ontvangt Daniël bijzondere boodschappen van God over de toekomst van zijn volk en van de wereld.

Kijkt Daniël nu in het slot van zijn boek terug op zijn leven en zijn politieke carrière? Geeft hij een overzicht van zijn leven of van de zeventig jaren ballingschap?

Nee dus! Hij ontvangt Gods boodschap en wordt op weg gestuurd naar de toekomst, naar het einde. Samen met het volk van God.

God de HEER, de eeuwig Levende, zet hem op die weg naar de toekomst. De toekomst, die dan nog een open einde heeft.

God de Heilige Geest spoort ook ons aan om die kant op te gaan, welbewust. Ook al is het oudejaarsavond. Of misschien juist wel, omdat het oudejaarsdag is.

We willen horen welke laatste boodschap Daniël ontvangt van God uit de hemel.

Ik herhaal nog even het thema van de preek, dat u ook al op de beamer gezien hebt.

De boodschap van de 'Hemelman' voor Daniël en zijn volk.

- a. God houdt zich aan het draaiboek van de waarheid.
- b. Ga dus gerust het einde tegemoet.

3. De 'Hemelman'

Wie is de hemelse persoon, die aan Daniël verschijnt aan de oever van de Tigris en die hem zoveel bekend maakt over wat er in de komende eeuwen met het volk van God en met de koninkrijken van de wereld gebeuren gaat?

Op zijn minst is het een engel, een boodschapper van God. Zelfs een bijzondere engel. Verschillende bijbelverklaarders zien er Gabriël in. De vooraanstaande engel, die al eerder bij Daniël is geweest en die hem zijn visioenen heeft uitgelegd in opdracht van God.

Maar hier wordt zijn naam niet genoemd. En zou Daniël hem ook niet herkend hebben na zijn eerdere ontmoetingen?

Dat de verschijning van een engel als Gabriël veel indruk maakte en de mensen bang op de grond werpt, is duidelijk. Dat gebeurde bij Daniël ook. *"Ik schrok en viel voorover."* En hij raakt buiten bewustzijn. Lezen we in Daniël 8:17 en 18.

Dat gebeurt in hoofdstuk 10 ook, maar dan veel heftiger. We lazen het.

De menselijke gedaante, die Daniël ziet, heeft dan ook een bijzonder hemelse uitstraling en heerlijkheid. Waar Daniël lijkleek van onderuit gaat. Hij beschrijft het zelf zo:

"Op de vierentwintigste dag van de eerste maand, toen ik mij aan de oever van de grote rivier de Tigris bevond, sloeg ik mijn ogen op en zag een man, gekleed in linnen, met om zijn lendenen een gordel gemaakt van goud uit Ufaz. Zijn lichaam was als turkoois, zijn gezicht leek een bliksem en zijn ogen waren als fakkels van vuur. Zijn armen en voeten glansden als gepolijst koper en zijn stemgeluid leek door een mensenmenigte te worden voortgebracht.

Alleen ik, Daniël, zag de verschijning. De mannen in mijn gezelschap zagen de verschijning niet, maar werden wel bevangen door een grote angst, zodat zij wegvluchtten en zich verborgen en ik alleen overbleef. Toen ik die indrukwekkende verschijning zag, verloor ik al mijn kracht; ik werd lijkleek en was niet in staat nog iets te doen." (Dan. 10:4-8)

Mij komt hier voor de geest hoe de opgestane en verheerlijkte Heer Jezus Christus eeuwen later verschijnt aan Saulus op weg naar Damascus, Handelingen 9. En aan Johannes op Patmos, Openbaring 1.

Daar horen we van een soortgelijke hemelse verschijning en een geweldige hemelse uitstraling van de levende Heer Jezus. En ook welke impact die verschijning heeft op Paulus en diens metgezellen. (Zij zien de persoon niet, wel de hemelse glans!) En op Johannes, die zijn beschrijving ongetwijfeld ontleent aan die van Daniël. Ook hij valt als dood voor zijn voeten, als hij hem ziet.

Dit alles overwegende, is mijn antwoord op de vraag: Wie is de hemelse figuur, die aan Daniël verschijnt aan de over van de Tigris? Wie is deze man in linnen gekleed? Het is de bijzondere boodschapper van God, die we op andere plaatsen in de Bijbel tegenkomen als 'de Engel van de HEER'. Het Woord van God dus, voordat hij mens werd. De Zoon van God in een menselijke verschijning. Op heel bijzondere momenten verschijnt Hij met een bijzondere boodschap van God. Die God dan niet wil laten overbrengen door een 'gewone' engel.

Vanwege de hemelse uitstraling van deze man in linnen gekleed en om zijn boodschap duid ik hem in deze preek aan als de 'Hemelman'. Met een hoofdletter. Uit eerbied voor de verschijning van God zelf dus aan Daniël.

4. Het draaiboek van de waarheid

Wat komt de 'Hemelman' doen?

Allereerst komt Hij hoogstpersoonlijk Daniël antwoord brengen op diens intense gebed tot God. Hij was immers drie volle weken in de rouw en bezig met vasten en gebed. Ongetwijfeld over hoe het met Gods volk ging in die tijd.

'Vanaf dag één is je gebed verhoord en daarom ben ik gekomen,' zegt de man in het linnen.

Hij helpt Daniël weer op de been, bemoedigt hem en geeft hem kracht om op te staan en sterk te zijn. Want dat heeft Daniël wel nodig, gezien de boodschap, die hij zal ontvangen.

De 'Hemelman' zegt tegen Daniël:

"Weet je waarom ik naar je toe gekomen ben? Ik moet spoedig terugkeren om tegen de vorst van Perzië te strijden, en zodra ik hem overwonnen heb, wacht mij de vorst van Griekenland. Maar eerst zal ik je zeggen wat er in het geschrift van de waarheid geschreven staat." (Dan. 10:20,21)

Dat geschrift van de waarheid is het boek van God. Het bevat zijn raad en zijn plannen. Het is Gods leidraad voor de geschiedenis van de volken en van het volk van God. Het bevat de waarheid van God voor de wereld. Noem het maar Gods draaiboek voor de geschiedenis.

God doet het boek open en dan ontrollen zich de gebeurtenissen. De geschiedenis komt op gang en gaat door. Daarin acteren volken, koningen en mensen. En ook engelen en andere hemelse machten. De man in het linnen heeft het onder andere over de vorst van de Perzen en de vorst van Griekenland. En Michaël, de aartsengel, schiet hem in zijn strijd te hulp, zoals hij het deed bij Michaël.

Volken, mensen en engelen acteren in de geschiedenis, op de voorgrond of op de achtergrond in de hemelse gewesten. En met hun eigen verantwoordelijkheid.

Maar God houdt in alles de regie in handen. Hij laat de 'takes' / de scènes elkaar opvolgen. Op zijn tijd. Op 'de vastgestelde tijd', die soms wel, maar meermalen nog niet aangebroken is.

Deze uitdrukking komen we een aantal keren tegen in hoofdstuk 11.

"Beide koningen hebben kwaad in de zin, al zitten ze samen aan één tafel. Ze misleiden elkaar maar het baat hun niet, want de vastgestelde tijd is nog niet aangebroken." (Dan. 11:27)

En:

"Maar ook sommige van de verlichten komen ten val; mogen zij worden gelouterd, gereinigd en gezuiverd tot aan de eindtijd, want de vastgestelde tijd is nog niet aangebroken." (Dan. 11:35)

Wie stelt de tijden vast? God, de eeuwig Levende. En Hij heeft ze vastgelegd in het draaiboek van de waarheid.

Dat is een grote troost voor Daniël en voor heel het volk van God, dat met tegenwerking en verdrukking te maken heeft. Het volk dat het einde tegemoet gaat, Gods doeltijd voor hen en de wereld.

God houdt zich aan het draaiboek van de waarheid. Dat is ook al de onderliggende boodschap in dat lange en ingewikkelde hoofdstuk 11. God slaat de bladzijden van dat boek open en slaat de pagina's om. Hij! Niemand anders.

De man in de linnen kleding is gekomen om Daniël inzicht te geven in wat er aan het einde van de tijd met zijn volk gaat gebeuren. (Dan. 10:14) Daartoe gaat Hij hem zeggen wat er in het geschrift van de waarheid geschreven staat. (Dan. 10:21)

Dat doet Hij in hoofdstuk 11.

Daniël krijgt daar als het ware een aantal bladzijden van Gods draaiboek voor de komende eeuwen te horen van de 'Hemelman'. Het is een lang hoofdstuk over de toekomst van Gods volk te midden van de koninkrijken, die elkaar opvolgen en elkaar bestrijden.

Het loopt uit op de eindtijd van de grote verdrukking. Ten tijde van de hoogmoedige vorst, die zich met grote woorden tegen God verheft, die zelf als een god vereerd wil worden en daartoe het dagelijks offer afschaft en een verwoesting brengend afgodsbeeld op de heilige plaats opricht.

We zijn dan weer in het midden van de tweede eeuw voor Christus. In het Syrische rijk van Antiochus IV Epifanes, het oudtestamentische prototype van de antichrist. Alle visioenen van Daniël komen daar eigenlijk uit. Dat is een eindtijd voor Gods volk en de wereld.

5. Draaiboek en camerapositie

Het is allemaal heel erg gedetailleerd beschreven voor een profetie, die meestal alleen de grote lijnen laat zien. Maar je kunt hier allerlei wereldlijke bronnen naast leggen en dan de namen van de koningen en de rijken met de bijbehorende jaartallen zo invullen.

Oké, dat kunnen wij zeggen, die achteraf dergelijke bronnen ter beschikking hebben. Maar het laat voor mij wel zien dat Gods draaiboek de waarheid bevat en in alles betrouwbaar is. Dat kan ook niet anders. Want Hij is God.

Nog een element wil ik even noemen. De 'Hemelman' kiest met het draaiboek zijn camerapositie in het Sieraadland. Zijn statief staat als het ware in Jeruzalem op de heilige berg van God. Dat blijft voor God ook de centrale plek, hoe leeg die ook nog is op dat moment. Daar ligt immers Gods hart, bij het volk dat Hij zich in eigendom heeft verworven.

Vanuit deze positie gezien is de koning van het Noorden de koning van het Syrische rijk. En de koning van het Zuiden die van Egypte.

En zij golven met hun legers steeds heen en weer tot grote schade – ook geestelijke schade van het Sieraadland, het volk van God.

God blijkt daar in Jeruzalem en omgeving te zijn met zijn woord, ondanks alles. En er zijn daar mensen die in de verdrukking trouw zijn aan God. Die met en bij het woord van God leven en dat volhouden. En anderen aansporen om trouw te blijven. Mensen die geschreven staan in het boek van God. Dat is ook het draaiboek van de waarheid, en tegelijk het boek van het leven.

God houdt zich in alles aan het draaiboek van de waarheid. Dat is de troostvolle boodschap uit de hemel voor Daniël en zijn volk. De 'Hemelman' doet er een eed op bij de eeuwig Levende. En Hij steekt niet slechts één hand naar de hemel, maar zijn beide handen. Een gebaar dat de eed dubbel bekrachtigt.

"Hij hief beide handen op naar de hemel en zwoer bij de eeuwig Levende: 'Eén tijd, een dubbele en een halve tijd: wanneer de macht van het heilige volk niet langer verbrijzeld zal worden, dan zullen al deze dingen zich hebben voltrokken.'" (Dan. 12:7)

De boodschap van de 'Hemelman' voor Daniël en zijn volk.

- a. God houdt zich aan het draaiboek van de waarheid.
- b. Ga dus gerust het einde tegemoet.

6. 'Ga heen, Daniël'

De man in het linnen gewaad met zijn hemelse uitstraling heeft tegen Daniël gezegd:

"Ik ben gekomen om je inzicht te geven in wat er aan het einde van de tijd met je volk zal gebeuren; want dit is opnieuw een visioen dat over de toekomst gaat." (Dan. 10:14)

Daniël heeft dat inzicht ook gekregen. De boodschap was – in grote lijnen – duidelijk voor hem. Dat staat al in de inleidende zin van het verslag.

"In het derde jaar van koning Cyrus van Perzië werd aan Daniël, die Beltesassar werd genoemd, een boodschap geopenbaard. Het was een betrouwbaar bericht over een grote strijd. Door een visioen begreep hij het bericht." (Dan. 10:1)

Dat neemt niet weg dat er ook dingen verborgen blijven. Bij voorbeeld over de afloop van wat de 'Hemelman' uit Gods draaiboek heeft verteld. Daniël begrijpt niet alles. Zo krijgt hij geen antwoord op zijn vraag: *"Mijn heer, hoe zal dit alles aflopen?"* (Dan. 12:8)

Dan zegt de in linnen geklede man:

"Ga heen, Daniël, want deze dingen blijven verborgen en verzegeld tot de eindtijd." (Dan. 12:9)

'Ga heen, Daniël...' Dat is niet een ongeduldig woord van de 'Hemelman', waarmee hij Daniël aftroeft en opzij zet. Het heeft niet de klank van: "Houd op met zeuren..." Maar Daniël weet nu genoeg.

Hij krijgt de aansporing om naar huis te gaan en de toekomst tegemoet. Het laatste vers versterkt die aansporing. *"Jij, ga het einde tegemoet."*

De laatste boodschap van de Heer is bemoedigend voor Daniël, maar evengoed voor zijn volk, het volk van God, dat een zware tijd tegemoet gaat in de eindtijd.

Het volk van God mag luisteren naar de woorden van God, die bestuderen en zich er voor inzetten om het te verstaan. In de eigen tijd.

Daarvoor moet Daniël zijn geschrift als een kostbaar boek bewaren tot de eindtijd.

Verzegelen betekent niet dat hij het moet afsluiten voor gebruik. Integendeel.

"Velen zullen op zoek gaan en de kennis zal toenemen." (Dan. 12:4) Daar kunnen ze Daniëls geschrift voor gebruiken.

De HEER wil ook dat mensen het zullen gaan begrijpen. Die noemt hij 'de verlichten', de verstandigen, de begripsvollen. Ze zullen er in de komende tijd zijn. En altijd. Oprecht gelovigen.

Anderen zullen het beslist niet begrijpen. Dat zijn de wettelozen, zij die geen rekening houden met Gods woord, die zich overgeven aan het heidense, hellenistische denken van die tijd.

De verlichten, het trouwe volk van God, zullen leren de dagen te tellen, omdat ze Gods woorden wegen en zich eigen maken.

Dagen tellen: de 1290 dagen die verstrijken *"vanaf het moment dat het dagelijks offer wordt afgeschaft en een verwoesting brengend afgodsbeeld is opgericht..."* (Dan. 12:11)

En dan doortellen tot 1335 dagen. Waar we dan uitkomen op de tijdsbalk weten we niet. Dat is niet te berekenen. Dat hoort kennelijk ook bij de dingen die verborgen blijven.

Wel duidelijk is de zaligspreking uit de mond van de 'Hemelman' voor de mensen die blijven doortellen en daadwerkelijk de 1335 bereiken.

1290 en 1335 zijn best grote getallen. De periode van de verdrukking en de moeite voor Gods volk, die ze aanduiden is inderdaad ook lang en hevig.

Maar toch, het zijn ook telbare getallen. Je blijft niet steken in het tellen. Wel moet je volhouden om gelukkig te zijn. Elke dag weer een streepje zetten, bij wijze van spreken.

Hier klinkt een gelukwens voor de geduldigen, voor wie blijft volharden.

Mozes heeft de kinderen van God al tellen geleerd, in Psalm 90:12.

*"Leer ons zo onze dagen te tellen
dat wijsheid ons hart vervult."*

En het volgende vers van die psalm, die we vaak op oudejaarsdag zingen, luidt:

*"Keer u tot ons, HEER – hoe lang nog?
Ontferm u over uw dienaren."*

Wijs en gelukkig ben je, als je het tellen van de dagen volhoudt, totdat je Gods getal bereikt.

En Daniël? Hij mag gerust het einde tegemoet gaan.

"Je zult te ruste gaan en aan het einde van de dagen opstaan om je bestemming te bereiken."

Daniël zal sterven, binnenkort – in Babel. Maar hij krijgt de belofte van de opstanding uit de dood op de dag van God. Dan zal Daniël zijn bestemming bereiken: het volmaakte leven met God.

Het einde tegemoet gaan betekent voor hem en voor heel Gods volk: die kant op gaan. De kant van de opstanding van de doden.

Nergens in het Oude Testament wordt zo duidelijk over de opstanding gesproken als hier in Daniël 12.

Dat hoort nadrukkelijk ook bij de boodschap van de 'Hemelman' voor Daniël en voor heel Gods volk. Ook voor ons dus. Je mag uiteindelijk je bestemming bereiken. Die belofte geeft God, omdat Hij, de eeuwig Levende zich houdt aan het draaiboek van de waarheid.

En na deze woorden van de man in het linnen mag Daniël met ontslag, met emeritaat. Hij mag gaan rusten. En met alle gestorven heiligen wachten op Gods tijd en het bereiken van onze bestemming.

Ik wil eindigen met een profetische lofzang van een andere vrome en rechtvaardige man. Iemand *"die uitzag naar de tijd dat God Israël vertroosting zou schenken, en de heilige Geest rustte op hem."* (Lucas 2:25)

Simeon, op wie de Heilige Geest rustte. Met het kind Jezus in zijn armen loofde hij God en zei:

*"Nu laat u, Heer, uw dienaar in vrede heengaan,
zoals u hebt beloofd.
Want met eigen ogen heb ik de redding gezien
die u bewerkt hebt ten overstaan van alle volken:
een licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen
en dat tot eer strekt van Israël, uw volk."* (Lucas 2:29-32)

De redding zien. Inderdaad, met de komst van Jezus Christus gaat het werkelijk be-
ginnen. Op de vastgestelde tijd.

Het staat in Gods draaiboek van de waarheid. God houdt zich er aan.

Ga dus gerust – in het geloof – het einde tegemoet.

Hoor de boodschap van de 'Hemelman'.

Amen.